

DEBRECZENI ÚJSÁG

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Helyben félévre 6 K, negyedévre 3 K - 2
Vidéken 9 K, 4 K 50 f.

FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS LAPTULAJDONOS:

THAN GYULA.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
Debrecen, Főtér, Gyarmathy-palota, földszint
az udvarban.

Egy szép összegről.

Küzködő, krajcároskodó polgáremberek, kik a milliókra csak messziről nézhetünk föl, lehet nekünk arról fogalmunk, hogy mennyi az a hatvan millió, hogy mit lehetne csinálni hatvan millióból?

Csak némi fogalmunk, sejtelmünk lehet felőle.

Hatvan millióból háromezer új iskolát lehetne építeni. Háromezer iskolával évente háromezrézerrel lehetne esökkenteni az analfabéták számát, háromezrézerrel több értelmes embert lehetne nevelni az országnak.

Hatvan millióból harminc-negyven gyógyító házat lehetne építeni a tüdőbajosok megmentésére. Harminc gyógyító ház évente legalább négy-ötezer embert adna vissza az életnek, az egészségnek, a munkának.

Hatvan millióból meg lehetne oldani a munkások agkori ellátását, rokkantbiztosítását.

Hatvan milliónak kamatával meg lehetne adni felét azoknak a meddő vágyaknak, sóhajoknak, végét lehetne szakítani az elkeseredett panaszoknak, amelyek taná-

rok, tanítók, állami tisztviselők, megyei tisztviselők s egyéb foglalkozásu emberek tömegéből fizetésemelésért hangzanak. Mennyivel több megelégedett, jókedvűen dolgozó, ambícióját visszanyert, pályájával megbékült emberrel lenne több ebben az elkeseredett országban.

Hány a világ rendjére ható, új kerestet nyitó találmánynak lehetne alapja hatvan millió?

Egy dandár csendőr, a közigazgatás okos elővigyázata, a jó hazafiak minden rábeszélő ereje nem tudna annyi embert visszatartani a kivándorlástól, mint ez az összegecske.

Ha a telepítésre, nincsetlen emberek lekötésére használhatnók föl: három-négyezer család maradhatna itthon azok közül, akiket a népszaporodásból Amerika ellop.

Hatvan millióval egyszerre el lehetne vágni a drágaságnak mindannyiunk nyakaköré fonódó hurkát.

A pénz: a boldogság, a jólét, a megelégedettség, a béke. Hatvan millió bizonyára joggal nevezhető pénznek, annyinak, amennyiből sok boldogságot és sok békét lehet teremteni.

És ezt a hatvan milliót oda kell adni egy, egyetlenegy Dread-

noughtra, amely a békét képviseli. Még ha béke lenne belőle. De hátha háborút hoz?

A képviselőház ülése.

1911. jan. 31.

Návay Lajos alelnök 10 óra után nyitja meg az ülést. A jegyzőkönyv hitelesítése után

Báró Léway L., a pénzügyi bizottság elnöke betérjeszti a statisztikai hivatal munkatervéről szóló jelentést.

Jankovich Gyula a közgazdasági bizottság jelentését terjeszti be ugyanezen tárgyról.

Napirend előtt Pál Alfréd szólal fel. Jelentkezik arra az elnöki felhívásra, hogy használta-e Sümegi képviselővel szemben inparlamentáris kifejezést. Eleget tesz az elnöki felhívásnak most, a mikor azóta betegsége folytán először jön a Háza. Beméri, hogy sértő kifejezést használt és azért a Házat ünnepélyesen megköveti.

Következett napirend szerint

a bankvita.

Jackó Pál: Nem tartja magát nagy szaktekintélynek, de szükségesnek tartja Tisza István provokáló beszédére a választ, a melyben Tisza szerint csak az a tisztességes ember, a ki ugyanazt mondja a népnek, a mit a parlamentben mond. Hivatáshoz híven, gazdaságilag akarja megvilágítani a kérdést. Csatlakozik azonban Polónyi Géza szavaihoz, a ki szerint a valuta tárgyalásánál a politikát nem lehet kikapcsolni. Hisz a politika irányítja ugy

Beszélő hegyek.

A regés óskorban és a napfényes ókorban, amikor még a királyok is olyan boldogok voltak, hogy pásztorok is lehetek, az emberek értették a természet szavát. Nemcsak meghallották, hanem meg is értették azokat a hangokat, amelyeken beszél a fa, a patak, az erdő, a tenger, a völgy susogása és a hegy ékhója. Még talán a csillagok szavát is értették. Azért népesült be akkor istenségekkel az egész világ. A vízben a nereidák és tritonok laktak, a sziklazátanyokon szirének, az erdőben drüadok, a hegyek lankáin, meg fent, a magas hegyormokon az oroadok, bersekben szatirok és nimfák. És megkoronázta ezt az istenvilágot az Olimposz napfénytől és vilámtól sugáros teteje.

Aztán eltértek lassankint az emberek a természettől és elsiketült a fülük a természet hangjai iránt. Ennek az első oka Róma volt, a disznóhúson táplálkozó őspuritanoknak ez a városa, amelyből menekültek, vagy száműzettek a költők, hogy helyet adjanak a természettől távolabb álló három mesterségnek, a politikának, jogtudományoknak és a katonai mesterségnek.

Hellász derűjét Róma ölte meg, az istenek a naiv hit szépségéből Rómában változtak át az állami célszerűségek dogmáinak a képviselőivé. Csak ami hellénizmus meg tudott még maradni a görög kultúrán nagygyá fejlődött, de az azt elridegítő Rómában, az tartott meg a rómaiságban valami kapcsolatot a természettel. Így készítette elő az egész természettelen középkort Róma.

A renesszánszban és a nagy fölfedezők tengerre való vágyakozásában tört ki azután megint az az örökös sóvárgás, ami az embert a természethez vonzza. De jött a reformáció is és mivel a vallás mindig politika is, tehát jött vele együtt a háború. És az emberirás kiölte a szívekből a természet szeretetét is, megértését is. Elsőtédett, elmesterségesedett megint a világ. Még a csillagokat is a horoszkóp kifundált, egészen mesterséges megszerkesztésére használták fel, műlelet volt az emberek élete, eleven figurákkal való sakkozás. Az államtudomány és a verekedés művészetből és esztétikából stratégiává, arcolay-á, várépítéssé szürkült át. Még a fákat és bokrokat is nyirták, hogy glédában álljanak, hogy odavesszen róluk éppen az, ami a természet szerint való sajátjuk.

Ekkor aztán elhangzott végre Rousseau ajkáról a kiáltás; mert szinte kétségbeesett kiáltás volt az: „Retour au forêt!” Vissza az erdőbe. Sohasesem az ember viszi előre a korát, hanem mindig a lassan, lappangva előkészült, már meglévő, de még föl nem bukkant új korszak szül új embereket, új szavak megtalálói. A Rousseau szava is tehát csak kifejezője volt a kor gondolkodásának. Mert elkezdődött már akkor mindenütt a természethez való nagy visszatérés. Amiből megszületik aztán a modern természettudomány és vele együtt az új, egészen természet szerint való világlátás. Valami új, pogányosan derült érzés a világnak. Mert nem igaz, hogy a tudomány, a dolgok valóságának az igazi megismerése pesszimizmust szül. A természet rendjének a megértése és a beléje való nagy belenyugvás a földi megelégedettséget jelenti.

Miadez úgy jut most az eszembe, hogy beszélnek megint a hegyek és mi megértjük újra a szavukat. Csodálatosan szép dolog elgondolkozni azon, hogy a legnaivabb régi hit és megérzés, az igazi intuíció egészen rokon az annyira ridegnek és legenda-tépőnek mondott mai természettudomány-nal. A Jókai nagy és ezer följegyzésre

Quedlinburgi répamagvakat

legelsőrendű minőségben legolcsóbb nagybani árakban
ajánl **ULLMANN SALAMON**
fűszer- és kereskedése Piac-u. 81.

Ausztriát, mint a munkapártot és a budapesti pénzügyintézetek főbb tisztviselőit, a mikor a közös bank mellett foglalnak állást. A javaslatot nem fogadja el azért sem, mert az önálló gazdasági berendezkedés híve s a politika sikeréhez az első lépést az önálló bankkal lehet megtenni; nem tagadja az átmeneti nehézségeket, amelyeket az önálló bank felállítása okozna, de épp ezért volna kötelessége a kormánynak és minden 67-es alapon álló pártnak az átmenet megkönnyítését előkészíteni. Törvényeink elismerik a bank felállításának lehetőségét. A nemzetgazdaságtan nem matematika s ezért annak elveit nem lehet a kétszer kettő biztonságával felállítani. Nincs olyan közgazdasági tétel, amelyre az élet rá ne cáfolt volna. Az önálló bank feltétlenül jó lenne Magyarországra nézve, különben nem tiltakozna ellene Ausztria. Devisa piacunk egyáltalán nincsen és forgalmunk legnagyobb részét Bécsben bonyolítják le. Így tűnik ki legutóbb, hogy nincsen önálló pénzügyi életünk. Az önálló bankot követelné akkor is, ha a közös bank éppen olyan jól elégítené ki a mi igényeinket, mert válságok idején még sem lehet rá számítani; a közös banknál még a tehetséges magyar tisztviselőket sem engedik érvényesülni. Tarthatatlanak mondja azokat a vádak, melyeket az önálló jegybankkal szemben felhoznak. Hosszasan bizonyítja ennek ellenkezőjét.

Szünet után Justh Gyula az előtte szólóval polemizál, aki örökké osztrák járomban akarja tartani az országot. A kormány nemcsak a bank dolgában egyezett meg az osztrákkal, hanem áruegyezményt is kötött, holott a bankjavaslatot módjában lett volna a kormánynak idejében elintézni. Az ellenzék most nem lehet elűni az alapos vitától azzal, hogy sürgős a dolog. Nem foglalkozik az önálló bank gazdasági, hanem csak politikai fontosságával. Ez lenne az első lépés Magyarország teljes függetlensége felé. Ezért ellenzi ezt Ausztria, ezért akarja fentartani továbbra is a gazdasági egyoldalúságot, ezért pu szul az ország, ezért vándorol ki a nép Amerikába. Gazdasági önállóság nélkül nincs ipar, ipar nélkül pedig nincs jólét és gazdagság. Madaras Beck báró kétségbevonja Magyarország önállóságát.

— Büszke a tudományára. Ezért lett báró — kiáltotta közbe Justh János.

— Ki az? — kiáltotta dühösen Beck báró.

— Arról beszéljen, ígért-e az önálló bankot Lukács vagy sem? — incselkedett a néppárti Huszár Károly.

— Minket hiába ugrat az ur — inti le gróf Batthány Tivadar.

Ezután Justh Gyula folytatta beszédét. Szembeszáll azokkal, akik mindegyre készek voltak, csak hogy a hatalmon maradjanak.

— Nem szokás a beszédet olvasni — szólunk át jobbról.

— Ez a parlamenti tisztesség? — süvít át Beck Lajos hangja.

— Mi van a készfizetésekkel? — zugják jobbról.

— Azért önök nem halnak meg — dörög a válasz.

— Ha a függetlenségi párt nem lett volna oly szigorú az eszközök megválasztásában, a munkapártnak irmagja se lenne.

— Kiesett a sajtó a holló szájából — élcelődik Ugron Zoltán.

— Víz az öregnek — harsogja a baloldal.

— Hogy meri a száját is kinyitni itt — pattog Henck Károly.

— Jegyzeteimet nézem — jegyzi meg Justh Gyula, aki Tisza Istvánra ráolvassa egyik régi beszédét, amikor Wekerle érdekeit magasztalta a valutaren ezéskor, de egyúttal kijelentette, hogy a készfizetések fölvetését nem lehet tovább halogatni. Ime így fordul el Tisza István a saját követelésétől is. Határozati javaslatot nyújt be. (Taps és éljenzés.)

Az elnök felhívására Justh János kijelenti, hogy ő Madarasi Beck bárónak azt kiáltotta: Büszke a tudományára, de ez vele született, ezért lett báró.

Ezután gróf Tisza István bejelentette, hogy a holnapi ülésen részletesen kíván reflektálni a Justh Gyula beszédére.

Az ülés vége 3 órakor.

SZEZON.

Hubermann és Spielmann hangversenye. Beethoven, Kreutzer szonátáját legutóbb Marteau és Dohnányi interpretálásában hallottuk. Tegnap este, ha a zongora szólam nem is állt a Dohnányi utólérhetetlen interpretálásával egy magasságban, de a két művész összjátéka és stílusa klasszikus volt. A két hangszerből egyformán, csodálatosan hangzott az adagio és a presto rettenetes fájdalommal és fátyolozott, könnyed vidámsággal, az andante con variazioni halkán hullámzó, mélységes hangja.

érdemes jövőbelátása jut itt az eszembe: ő volt az, aki egyik elbeszélésében megjövendölte, hogy az Androméda ködében csillag fog feltűnni. És talán tíz esztendővel az ő jövőbelátása után, csakugyan feltűnt az csillag ott, az évi ködfolt közepén.

És most megint beszélnek a hegyek is. És megértjük a szavukat. Lenn, a természetnek azon a klasszikus földjén, amelyet még a Cato, Cincinnatusok, Brutusok és egyéb hősei a mesterségesen kifundált emberi erkölcsstannak sem tudtak elridegíteni, ahonnan nem bírta elűzni az orádokat és plutonikus haragu kis földalatti istenségeket a pajzán Zeusból államistenségégre merevített Jupiter sem, lenn Itáliában az elmúlt héten két hegy beszélgetett egymással. Két, még mindig élőszavú hegy: az Etna és a Vezuv.

Az Etna az öregebb, férfikorból már deresedésre hajlik a feje. Engedi már, hogy ezek a tegnap feleseperedett gyerekek, az emberek — a hegyek életén az emberiség földi léte csak egy tegnapot jelent — felszántsák a széles, lusta csipejét, szőlőt ültessenek a bordáira és száz faluval népesítsék be a hátát, a mellét. Még a vasutat is engedi felkanyarogni magára, az

Antikrisztusnak ezt a csodáját, amit egy, a Jókaiéhoz olyan rokon poétalélek, Lagerlöf Zelma álmódott el a természet és az ember új összetalálkozására szimbólumának. A feje őszbecsavarodott, hóval fedett, a lélegzete, az érverése lassu, talán már ütőrelbazaitozódása is van.

A Vezuv, az fiatal legény. Hiszen csak a múlt héten, Krisztus után 79-ben ruza ki a pompéji csárda oldalát és verte be Herculumban, meg Stabiae-ben az összes ablakokat. Ami annál nagyobb virtus volt tőle, mert akkor még nem is volt a világon ablaküveg. A feje nem hideg, hanem még mindig forró, éjszakánként még mindig bevilágít a saját göndör fürtjeinek a fekete-ségebe. És meg-megrázza sokszor hetykén az oldalát és ilyenkor biztatja az öcsését, a Strombolit is, hogy csináljanak egy-egy görbe napot közösen. Valahányszor a Vezuv kitör, mindig megmozdul a Stromboli is.

És ez a pajkos, borász koronázta homloku, fiatal legény, aki még a vérét is mint tüztöltet kínálja az oldalán lakóknak, az elmúlt héten meghallotta a szomszédságból, hogy morog az öreg nagybácsi, megszólalt az Etna. Mert azután néha a hegyek Moltkeja, a „nagy haligató” is megszólal. De amikor

A finale diadalmas, magávalragadó témáját is nagyszerűen játszották meg. A Mendelssohn-koncertben a Huberman játékának nemessége, önmegtartóztató egyszerűsége s tiszta felfogása tűnt ki. Végül a Paganini Boszorkánytáncában mutatta be szédületes technikáját. Viharos, fenomenális siker ért el. Spielmann finom művészelegénységét a kíséreten kívül a mesterien előadott Mozart variációkban élvezte a valóban. Tökéletes, megértő stílusos Mozart játék volt ez. A Liszt Tarantellájában is tudott új szépségeket találni. A közönség tapsaira Hubermann ráadást is adott. A terebben közepes számú, de i teligen közönség volt, amely a hangverseny után sokáig a terebben maradt és lelkesen, tapsviharak közt ünnepelte Hubermannt, aki művészetével feledhetetlen emlékü zenei élvezetet szerzett nekik. (P. F.)

Debreceni Zenekonzervatórium.

Orsz. magy. királyi zeneakad. elők. tanf.

Piac-u. 26.

2-ik félévi beiratkozások, ujonnan jelentkező tanulók részére jan. 28-tól febr. 6-ig tartanak.

Tanszakok: Zongora, hegedű, ének, gordonka, viola, zenetörténet, elmélet, összhangzattan, karének, kamarazene, zenakar.

Tandij: kezdőknek 8, haladóknak 10 kor. havonként.

Beiratási díj egész tanévre 5 kor.

Tandij fizetés a tanulás kezdetétől kötelező. A tanítványok előhaladásukról minden hónapban értesítőt kapnak.

A végzett tanítványok konzervatóriumi végbizonyítványt vagy művészi oklevelet nyernek.

Az ország egyik legnagyobb zeneiskolája

Debrecen egyetlen okleveles zene-tanárokkal rendelkező zeneintézete.

Hivatalos órák: d. c. 11—1. d. u. 5—6-ig.

Telefon sz. 879.

150

4-es kitűnő cséplőgarnitúra

teljes felszereléssel, keveset használt szecskavágók, tűzfecskendő, kistábori tüzhely, kerek kutszivattyúk, nagy kazán, tűzmentes pénzszekrény **eladó.**

Weissenberg cégnél

Tizenháromváros-u. 39.

Közgyűlés előtt.

Az örökös póthitel.

Jog- és pénzügyi bizottsági ülés.

Sok fontos ügy került tárgyalásra megint a jog- és pénzügyi bizottság ülésén, de nem méltatták azokat a kellő figyelemre és a megszokott felületességgel siklottak azokon keresztül.

Békésvármegye a husdrágaság ügyében írt föl. Még föl se olvastak, pedig Debrecen talán érdekelné: úgy az állattenyésztéssel foglalkozó gazdákat, mint a huszfogyasztó közönséget. Minek vele foglalkozni? tudomásul vették.

Ungvármegye a dinamiteladás és használat szigorítását kéri feliratában. Oka van rá kétségtelenül. Oláh és tót parasztok kilószámra lopják a dinamitot; ha összevesznek, dinamittal robbantják fel egymást; dinamittal követnek el öngyilkosságot, stb. Oly nagy mennyiségű dinamit van már oláh és tót parasztok birtokában, hogy már a magyarság közbiztonságára is veszedelmes. Nálunk nincs a dinamittal bajunk — mondta a főügyész és a bölcs bizottság napirendre tért felette. Hogy országos érdekből kutya kötelesség lenne támogatni a testvértörvényhatóságot, ugyan kinek jutott volna az eszébe? Tudomásul vették. Mars az iratárba.

Tárgyalták a Nagyerdő üzemtervét. Révi Nándor indítványozta, hogy a Simonyi-utat egyenes vonalban hosszabbítsák meg a körutig. Így legalább szép, egyenes sétautat létesíthetnének. Ez nem tartozik a tárgyhoz, mondta a főügyész és napirendre is térték fölötte. Persze, hogy persze . . .

Salerno felett a Vezuv figyelmes füléhez is. A Vezuv meghallotta, hogy beszélni kell. De vagy kevés volt a mellénye zsebében az aprópénz, vagy pedig fáradt még a minapi garázdálkodástól, amikor felrugta Castelreale, nem tudott méltóan felelni az öregek. De tisztelni kell a kort, tehát ő is cselekedett valamit, — ami éppen tellett mostanában tőle: lerazta az oldaláról a unculit.

„Andiamo“, mondta és mivel ő is igazán nápolyi ember, így jött ki a száján a szó: „Jammo, jammo“. Halljátok a hegyek szóp Luigiját? Aki azonban ezuttal azt mondta, hogy ne „in coppa“, ne fölfelé menjünk, hanem egy kicsit lefelé is. És lezuhintotta a funiculát, az oldalába kapaszkodó kötélpályát, elküldött egy pár embert hamarosan meg a pompéjiek után, azután pedig odakacintott langszemével a haragvó nagybácsi felé: „ugy-e, tűz nélkül is tudok valamit?“ És meg vagyok győződve róla, hogy elkezdte megint énekelni csak úgy befelé, magában a „Jammo“ pajkos dalát, hogy senki más nem hallotta meg, csak az Etna és meglehetősen dörögött vissza rá. Így beszélgetnek egymással a hegyek.

Az államsegély fölemelése érdekében kéri a város támogatását a többi városok. Micsoda? Segélyt? Nincs rászorulva Debrecen! — hangzott a büszke szó — jogunk van követelni az állam helyett végzett teendőkért a kárpótlást. Helyes. Ed-dig is joga volt hozzá a városnak, fel is írt. De mit kapott?

Leírt a belügyminiszter a városhoz és jóakarattal figyelmeztette az egyes tisztviselők fizetéseinek aránytalanságaira. Micsoda? Ez beavatkozás a város autonómiájába! — pattant föl önértzetesen az egyik szóvivő bizottsági tag (mellékesen munkapárti!) a közigazgatás államosítása — küszöbén és javasolta, hogy megütközéssel vegyék tudomásul a beavatkozást, stb.

Hát szép, szép az önértzet, még tultengésében is. De mikor a miniszternek igaza van! De mikor a miniszternek joga is van beavatkozni! De mikor Debrecen városa oly sokat vár felülről! A pénzügyigazgatóság új palotáját telekcserevel, új postapalotát, csendőrkaszárnnyát és még sok más egyében kívül a harmadik egyetemet is! Joga van a városnak mindezeket követelni is, mint pl. a községi takarékpénztár, az értékelkedési illeték jóváhagyását, stb. Hat mért nem követeli — és mért kilincsel érte?

Parva sapientia regnabit mundus — mondja a latin. Hát Debrecen? Ez a szegény, milliós adósságokba vert, emberöltőnyi időkre megnyomorított Debrecen . . . Az örökös póthitelekről már nem is szólunk. Minek is a falra borsót hányni, a vaknak panorámát mutatni, a süketnek hangversenyt tartani?

Kárbavesztett erőlködés.

Feliratok.

Az ülésen dr. Vargha Elemér tanácsnok elnöklése alatt jelen voltak: dr. Magoss György tiszti főügyész, Medgyaszay Miklós tanácsnok, Acél Géza főmérnök, Torók Gábor erdőmester, Kondor Kálmán számvevő, Komáromy Antal házépítész, Szilágyi Imre, dr. Révi Nándor, Márk Endre, dr. Fejér Ferenc, Kernhoffer József, Poroszlay László, Csanak József.

Békésvármegye a husdrágaság ügyében felírt a kormányhoz. Tudomásul vették. Ungvármegye a dinamit eladás és használat ügyében felírt a kormányhoz, hogy szigorubb rendszabályokat alkosson. Tudomásul vették.

Ugyancsak Ungvármegye felírt a kormányhoz, hogy a lövegverek és löszerek tartását országosan rendezze és szigorítsa. Magoss György javasolja, hogy a feliratot pártolják, mert erre különösen a nemzeti-ségi vidékeken van szükség. A felirat pártolását javasolják.

Vágatás a Nagyerdőn.

Ezután Torók Gábor bemutatta a Nagyerdő kihelyezésének üzemtervét. A 2400 holdas területből 500 hold marad a park részére; e területet kivették a vágatási üzemtervből, itt csak a kipusztuló fákat fogják szálalni. A fentmaradó 1900 holdas területet három vágási szeletre osztotta az erdőmester, minden évben három

6—6 holdas részt fognak letarolni, úgy, hogy a Nagyerdőt 100 év alatt fogják letarolni és újra ültetni.

Hosszas vita támadt a Nagyerdő rendezése körül. Fejér Ferenc a nagyerdei kertészetet kívánja fejleszteni. Ez esetre főleg lenne a Kontsek-féle telep megszerzése. Révi Nándor a Simonyi-utat egyenes vonalban meghosszabbítani szeretné. Ami a kertészetet illeti, a városnak mű és virágkertészetre van szüksége. A nagyerdei parkot is fejleszteni kell. Magoss György a határozatban kimondatni kéri, hogy a letarolt erdőrészek helyére nem akác, hanem tölgyfák ültetendők. Márk Endre nem tartja elejtendőnek azt, amit Révi Nándor mondott, ez azonban későbbi dolog.

Végül a bizottság elfogadta az üzemtervet.

Az államsegély.

Az államsegély fölemelése érdekében a városok polgármestereinek egyesülete átírt a városhoz, hogy országgyűlési képviselői útján hasson oda, hogy az 1912. évi költségvetés tárgyalása alkalmával az államsegély fölemelését követeljék.

Legelőször Magoss György szólalt fel. Írtózik a „segély“ kifejezéstől, mert Debrecen nem szorult segélyre, már pedig az, amit az állam ad: borralaló csak. A városok jogosan követelhetik az állam helyett végzett feladatok teljesítéséért a költségek megtérítését. Freund Jenő javasolja, hogy irjanak fel a kormányhoz az állami közigazgatás költségeinek megtérítéséért. Márk Endre javasolja, hogy a számvétség számita ki, mennyire rug az az összeg, a mit a város fizet az állam helyett és azután irjanak fel ennek megtérítéséért.

Apróbb ügyek.

Javasolja a bizottság, hogy a nagykölcson utolsó, három milliós részletének felvételére adjon felhatalmazást a közgyűlés, továbbá, hogy Burai József 1612 és Dombi Sándor 1629 korona haszonbérlet-hátralékait írják le, mert mindketten tönkrementek és a követelés behajthatatlanná vált.

Az elvi álláspont.

Ezután tárgyalták a belügyi kormány-nak a szervezeti szabályrendelet ügyében a város közönségéhez intézett leiratát. A miniszter több változtatást követel a szabályrendeletben, majd elvi megjegyzéseket tesz az egyes tisztviselőknek aránytalanul fölemelt fizetésére és már előre is látható, hogy azokat nem fogja a miniszter jóváhagyni. Az már most a kérdés, hogy a fölemelt, de jóvá nem hagyott fizetéseket kiutalványozzák-e, miután azok a költségvetésbe beillesztettek.

Legelőször Magoss György szólalt föl. A fizetésrendezés ügyét a közgyűlés zavarta föl, mivel egyik bizottsági tag indítványára fölborult teljesen az arányosság. Előrelátható, hogy a miniszter az aránytalanul fölemelt fizetéseket jóváhagyni nem fogja. Ezért a tanács nem akarta magára venni a felelősséget és a közgyűlés elé viszi a dolgot, hogy a fölemelt fizetések folyósíttassanak-e? Márk Endre szerint a miniszter erősen belenyúl az önkormányzat jogaiba. Javasolja, hogy a közgyűlés megütközéssel vegye tudomásul ezt a beavatkozást, mert a közgyűlés ösméri a tisztviselők munkásságát és tudja, ki mit érdemel és a közgyűlés ismeri a drágasági viszonyokat is. Miután a közgyűlés már úgy intézkedett, hogy a régi és új fizetések közti különbözetet drágasági pótlék gyanánt mindaddig megadja, míg az új fizetésrendezés jóváhagyást nem nyer. A bizottság Márk Endre indítványát elfogadta.

Az ohati kut.

Az ohati ártézi kut furására 12,500 koronát irányzott elő a mérnökség, de a

Fehérneműt hófehérre, gallérokat csont kemény magosfényre tisztít
Telefon szám 732.

FEUERSTEIN

mosóintézete, Piac-utca 63.

H. Hók: Arany János-utca 15.

H. Hók:

Piac 42. Lamprocht-félepalota

pénz elfogyott és a kutépités félbemaradt. A főmérnök hosszasan magyarázta, hogy miért van szükség a póthitelre, t. i. mélyebb furásra van szükség, sőt nem is áll jól, hogy nem-e lesz nagyobb a pótköltség, mert a munka félbeszakítása is kárt jelent.

Először Márk Endre szólalt föl. Rámutat arra, hogy a bizottság multkori határozatát azért hozta, mert tudni kívánja, mire kell a póthitel? Helyteleníti az örökös póthitelkérelmet. A mérnöki hivatal nem számít pontosan. Inkább többet kérjen, mint örökös póthitelekkel dolgozzék. Ennek véget kell már vetni. Révi Nándor szintén helyteleníti a mérnökség eljárását, ő is inkább a mellett van, hogy inkább több hitelt kérjen, de ne zaklassa a folytonos póthitelek kérésével a közgyűlést. A mérnöki hivatal költségvetései nem reálisak, nem őszinték, ennek a következménye aztán, hogy az előirányzatot kétszeresen-háromszorosan felülmulják a tényleges kiadások. Ki a felelős ezekért és most a munka félbehagyásáért? Magoss György se helyesli a póthitelkérelmeket. Ugy véli, hogy a furás folytatása jóval többé fog kerülni, mert a mélyebben való furás nehezebben megy.

„Az elhangzott vádakra” felelt a főmérnök. Nem tudja, mikor nem volt az előirányzat reális, olyan esetről pedig nem tud, mikor az előirányzatot kétszeresen-háromszorosan meghaladták volna a tényleges kiadások, mert a vádakat csak általánosságban vetették oda.

— Hat a nagyerdei körut? — pedzi Révi Nándor.

— Hat a bábaképezde? — tódítja Márk Endre.

— Könyv nélkül nem emlékszem rá — felelt rá zavartan a főmérnök, majd hosszasan bizonyította, hogy a póthitelre szükség van, a kifogásokat lényegükben azonban nem is érintette. Minek is? A bizottság megszavazta a „vak” hitelt. Ki tudja, mennyi lesz?

Kegydijs.

Néhai Mezei András faraktári örövegye 4 gyermekével maradt hátra. A gyermekei 15, 10, 5 és 2 évesek. A nyomult 10 korona havi kegydijsből nem tudja eltartani őket. Kernhoffer József javasolja, hogy 10 évre még 10 korona havi kegydijszavazzanak meg neki. Elfogadták.

Az ülés 5 óra után véget ért.

VÁROSHÁZA.

Bizottsági ülések a városházán. A városi tanács ma délelőtt teljes ülést tart a főispán elnöke alatt, délben a nyugdíj-ellenőrző bizottság, délután 4 órakor a szegényügyi bizottság, csütörtökön délután 5 órakor pedig a városi párt tart ülést, illetőleg értekezletet a városházán.

Végh Gyula nyugdíja. A közgyűlés Végh Gyula volt rendőrkapitánynak 6800 korona évi nyugdíjat szavazott meg. A határozatot a belügyminiszter jóváhagyta.

Városi zenede Debrecenben. A zenedével, mely eddig magánegyesület kezelésében volt, már régebben megindultak a tárgyalások, hogy a fejlődésnek indult intézményt, melyet az egyesület a város támogatása nélkül se fenntartani, se tovább fejleszteni nem tudna, vegye kezelésébe a város. A tárgyalások eredményre vezettek és a polgármester beterveztette a szerződéstervezetet a tanácshoz.

Zárfelelőadás. A város VIII. állategészségügyi kerzetében, ahol a vágóhid is van, megszűnt a ragadós szájszél és körömfájás. A zár alul feloldották.

Debrecen népeisége.

Népszámlálási adatok.

Megtörtént a népszámlálás eredményének felülvizsgálata is; Csóka Sámuel adóügyi tanácsnok beterveztette a munka befejezéséről jelentését a polgármesterhez. A hivatalos adatok megerősítik a „Debreceni Ujság” számításait: a százezerhez még messzi vagyunk, azonban bizonyos, hogy 5-6 év múlva, ha a mostani fejlődési arányokat megtartja Debrecen, a százezer lakosu városok sorába lép.

Debrecen polgári lakossága 90.428, összeirtak még 1164 távollevőt; ezekkel együtt 91.592 a gári lakosság. Ha a városunkban összeirt vendégeket és átutazókat leszámítja is a statisztikai hivatal, akkor is meghaladja a polgári népeiség a 91.000 lélekszámot. A katonai létszám 2800, tehát ennek beszámításával az összes lakosság bátran 94.000-re tehető. Ez is szép eredmény, mert Szabadkát a maga 96.600 lakosával erősen megközelítettük és erős reményünk lehet, hogy 10 év múlva Szabadka elé és Szeged mellé nyomulunk.

Az érdekes adatok szerint kerületenkint a lakott és nem lakott lakrészek és intézetek a következőképp oszlottak meg:

	lakott	nem lakott	intézet
I. Csapó	3626	53	—
II. Péterfia	2223	275	25
III. Piac	2948	199	20
IV. Hatvan	2241	54	—
V. Kossuth	3250	140	7
VI. Varga	3284	60	2
Mezőség	2562	332	2
Erdőség	1015	67	—

Ami a népeiséget illeti, kerületenkint a következőképp oszlottak meg:

	lakos	távollevő
I. Csapó	14 136	63
II. Péterfia	10.845	322
III. Piac	11.840	112
IV. Hatvan	10.018	103
V. Varga	14.597	175
VI. Kossuth	12.659	153
Mezőség	11.571	111
Erdőség	4.762	124

összesen 90.429 1164

Legnépesebb városrész a Varga-utca, utána a Csapó-utca, majd sorrendben jönnek a Kossuth-, Piac-, Péterfia- és Hatvan-utcaik.

A legtöbb távollevő a Péterfián volt. (A diákok a karácsonyi szünetet otthon töltötték.)

Derék munkát végeztek általában a népszámláló botosok, akik e mellett még kiállítottak 35 924 bejelentő lapot is, amelynek alapján ujjá lehet szervezni a bejelentő hivatalt. A régi bejelentő hivatal papiranyagát legjobb volna mázsaszámra eladni; talán kap érte pár koronát a város: a veszett fejsze nyelét.

Debrecen büszke lehet így is népszámlálás eredményére, mert a többi városokhoz képest sokkal erőteljesebben fejlődött. A decemniális népeiség arányszáma a 26 százalékot is meghaladja. A fejlődési arányszám tekintetében Debrecen vezet! Temesvár és Győr csak úgy tudtak látszólag kedvezőbb fejlődési arányszámot kimutatni, mert időközben a szomszédos, népes községeket magukhoz csatolták.

SZÍNHÁZ.

Tosca.

Ennek a premiernek színházi eseménynek kellett volna lenni. És mégsem az volt. Nincs talán Debrecennek elég fejlett zenei-kulturája? Csak a két zenekedvelő egyesületre kell utalnunk, amelyek már évek óta folyton fokozódó támogatás és érdeklődés mellett rendezik koncertjeiket világhírű művésznagyságok közreműködésével és ez mindenkit meggyőz arról, hogy kevés vidéki városban van ilyen intenzív zenei-élet. De hát mi is ezeknek a sikereknek a titka? Nem nehéz rá megfelelni: ambiciózus, a körülmények helyes és okos kihasználásával megállapított programszerinti munka.

De hát színházunk igazgatósága nem nagyon lelkesedik a komoly törekvésekért. Hosszas forszírozás után most a szezon derekán végre kedveskedett egy operabemutatóval és ekkor is elköveti azt a hibát, hogy olyan estére tűzi ki, amikor egy hangverseny lefoglalja a közönség egy részét. Ez az oka annak, hogy nem telt meg a nézőtér.

Aztán lehetne még arról is beszélni, hogy a változatosság miatt talán más zeneszerzőt kellett volna inkább megismertetni, hiszen Puccini Pillangó kisasszonyához éppen a mult idényben volt szerencsénk s azt még most is műsoron tartják. A világért sem akarjuk ezzel Toscát visszautasítani, hiszen ennek a premierje különben is régóta esedékes. Előttünk fekszik az 1909-10-iki szezon programja és a premierre listájában — a 14. szám alatt — ott találjuk a Toscát is. Éppen ideje volt tehát már ezt az ígéretet beváltani.

A Tosca Puccininak egyik legnépszerűbb operája. A budapesti Operaház 1908. december 1-én hozta először színre s a direktió által közölt kimutatás szerint 1909. júniusáig 53-szor került színre. Puccininak többi művei: a Manon Lescaut (premier Operaház 1894. márc. 17.), a Bohém élet (1905. ápril 27), a Pillangó kisasszony

Enyhe tél miatt raktáron levő



Téli áruimat

beszerzési áron is árusítom. Tessék meggyőződni.

Gerő Ernő

férfi-, fiu- és gyermek-
ruha nagyáruháza ::

Debrecen, Piac-utca 41. sz.

(1906. május 12.), legújabb kompozíciójának, a Nyugat leányának, amerikai diadalutjáról pedig csak nem régen emlékezett meg a világsajtó. Ha jól tudjuk, ezt a darabját is megszerezte már a budapesti Operaház.

A Tosca szövegét Jllika és Giocosa, Sardou hasonló című drámájából írták. A meseje az, hogy Cavaradossi Marió festő szerelmes Toscába, a híres divába, akire báró Scarpia rendőrfőnök is vágyik. A véletlen kezére játszik a kegyetlen zsarnoknak. Cavaradossi elrejt egy börtönből menekült politikai foglyot: Angelottit. Ezért halál vár rá.

A vérszomjas Scarpia kiadja a parancsot:

— Vérpadra véle!

Kegyelemért esd Tosca:

— Mennyi a bére?

— Az ilyen ember nem pénzen vesz meg engem. Szent esküm ellenére megmentem őt. De ennek más az ára! Rég vártam ezt az órát...

— Szép vagy...

Tosca utálattal utasítja el.

— Bennem az undor, én bennem a vágy ég — feleli Scarpia.

A szerencsétlen leány megkísérel mindent:

— Ugy kérlek, mintha Isten volnál. Porban csuszva, mint a féreg — de hiába!

Az ablakon behallatszik a dobpergés halálfelelmes muzsikája s az agyongyötört teremtes kész a gyalázatos alkura:

— Édes perceknek dija lesz e drága élet...

Megegyeznek abban, hogy Cavaradossit csak színlag végzik ki, nem történik semmi baja, sőt a gaz Scarpia utlevelet is állít ki számukra.

Azonban mikor Toscához közeledik, az őrt dőf szívébe:

— Ilyen csókot ad Tosca...

De a veszedelem még sem járul el fejük felől. Cavaradossit golyó éri s kiderül a gyilkosság is. Toscát katonák veszik üldözőbe, de ő a bástyafokról leveti magát a biztos halálba.

Nem analizáljuk Puccini muzsikáját s elégedjünk meg annak konstatálásával, hogy színes, minden taktusában kifejező, pompásan hangszerelt zene. Tosca demoni nevetése a megölt Scarpia holtteste felett a lelkünkbe markolt s a harmadik felvonás lyrai szépségei — amiket Tormának és Zilahynén a legkifogástalanabban sikerült érvényrejuttatni — még most is a fülünkben zsonganak.

A címszerepet Zilahyné kitűnően énekelte s egyedül ő az, akivel igazán és őszintén meglehetünk elégedve, bár játéka itt-ott nem volt elég drámaian erőteljes. A felhangzott sűrű tapsokat joggal vindikálhatja a magáénak. Torma ellenben csak nehezen tudott az operában elhelyezkedni. Helyenként kínos gikszereteket fogott s nem tudta dominálni a parthíjét és nagyon szögletes is volt. De, mint említettük, a harmadik felvonásban éneke élvezetet nyújtott. A többi közreműködők még kevésbé alkalmasak az operák interpretálására. De mi lesz jövőre? A szintársulat eddigi összeállításánál nem vettük észre, hogy Zilahy az opera előadásokra is tekintettel lenne. Pedig ezeket nem lehet elengedni, de sokkal tervszerűbben kell csinálni, úgy, mint Aradon, Temesváron, Kolozsvárt teszik, ahol nemcsak vendégek, de állandóan repertoár darabok az operák. Sokat irtunk mi már erről s alkalmilag majd újra kifogunk térni erre. Ugy szeretnénk már nagymultu színpadunkat újra komoly hivatásának szolgálatában látni. Semmit mást, csak ezt akarjuk. Hullanak ránk a durva ökölcsepások... Megérjük. Zilahy alatt céltudatos s eredményes művészeti politikáról még álmodni is — bűn...
Szatai Ferenc.

Az Uranus-színház mai fényes, új műsora. Ma este mutatkozik be Debrecen közönsége előtt az Uranusban Miss Alma

Bea, bájos fiatal nő, ki tulajdonosa annak a nagyszerű majomszínháznak, melyivel a külföldi nagy varieték színpadán, mindenütt óriási sikereket aratott. Valami bámulatos az az előadás, melyet azokkal a kitűnően idomított majmokkal, kutyákkal és kakadukkal tart. Ezzel az attrakcióval, melyet véletlenül csak 8 napra tudott szerződteni az „Uranus” igazgatósága, valósággal I. rendű, rendkívül érdekes és kellemes szórakozást nyújt Debrecen közönségének. Különösen a gyermekvilágot fogja rendkívül érdekelni a majom színház előadása. Mondanunk sem kell, hogy az Uranus-színház minden előadása, zsufozásig fog ma megtelni. Nem is csoda, ilyen pazar műsort ki ne tekintene meg, mint az alábbi. 1. Mozgófénykép hirdető. (Mult heti világeseemények.) — 2. Sardanapol, Assyria királya. (Történelmi dráma. Művész felvétel.) — 3. Lotti és Mici linoleumot vesznek. (Bohózat.) — 4. A londoni anarkista merénylet. (Eredeti helyszíni felvétel.) — 5. Kikapós internátus. (Kitűnő bohózat.) — 6. A majom színház előadása, Miss Alma Bea személyes bemutatásával. — 7. Harry Taxon, londoni detektív szenzációs története, vagy az áruló cigarettá. — 8. Mihály, mint élő szökőkút. (Kitűnő bohózat.) — 9. Tragédia a szikla szírtén. (Művész felvétel.) Előadások kezdete este pont 6 órakor folytonos bemenettel. Utolsó előadás pont egynegyed 10 órakor kezdődik. Helyárak mint rendesen, de semmiféle kedvezményes, valamint tiszteletjegyek e műsoránál nem érvényesek. Holnap, utoljára ez a pompás műsor.

Ünnepi előadások az Uranusban. Holnap, csütörtökön a fentebbi kitűnő műsorral, délután 3 órától vannak az előadások, 3-4-ig és 4-5-ig mérsékeltlen leszálított árak, 5-től rendes helyárak. Miss Alma Bea vendég előadása csütörtökön az 5, 7 és 9 óras előadásokban lesz.

Negyedik vig est.

Várady Margit, a kassai nemzeti színház primadonnája, Ujváry Lajos, a kassai színház komikusa és Grósz Ernő zongoraművész közreműködésével.

A vig esték rendező bizottsága olyan műsorral lepte meg újból a közönséget, amely méltán fogja felkelteni a legnagyobb érdeklődést. Szereplésre nyerte meg Várady Margitot, a kassai nemzeti színház primadonnáját, aki tüntető hangjával, csalogánydalával rajongott kedvence a kassai közönségnek; Ujváry Lajost, a kiváló színészt, aki finom, kérészetlen komikumával fővárosi sikerekre is hivatkozhat. De ott szerepel a műsoron Grósz Ernő, a jeles zongoraművész is, a debreceni zene konzervatórium kitűnő tanára, aki diadalmas hangversenyeivel a külföldön is ismértté tette művészetét.

A változatos, értékes és magasabb élvezetet ígérő műsor a következő:

1. Vig nyitány. Előadja: Veres Tóni és fia zenekara.

2. Dalok. Éneklő a négy éves Szamosi Böske.

3. Freismecker, tréfás jelenet. Előadja: Ujváry Lajos, a kassai nemzeti színház komikusa.

4. Csalogány dal. Káldy Gyulától. Magyar műdalegyveleg. Éneklő: Várady Margit, a kassai nemzeti színház primadonnája.

5. Divatos kalapok és frizurák, humoreszk. Irta: Melitai Barra Tibor. Felolvassa Békés Gyula ur.

6. Babatánc. Lejtik: Körösi Edus és Nagy Magduska.

7. Bök versek. Néger tánc imitáció. Előadja: Ujváry Károly.

8. Micaela. Nagy ária a „Carmen” operából. Bucsu-levél. Olympia dala a Hoffmann meséi operából. Éneklő: Várady Margit.

9. Hangversenyszám. Zongorán játsza: Grosz Ernő zongoraművész s a zene konzervatórium tanára.

10. „Messze a nagyverdő”, a Cigányszerelm mulató jelenete. Előadja: Várady Margit.

11. Spiritiszta mutatványok. Káprázatos jelenetek. Előadja: Forellier tanár.

12. Induló. Játsza: Veres Tóni és fia zenekara.

A pénteken délután 5 órakor kezdődő vig estre jegyek Antalffy József könyvkereskedésében válthatók. Páholy 6 és 5 korona. Ülőhely az első három sorban 2 kor., a többi sorokban 1 korona. Másodrendű ülőhely 60 fillér, állóhely 40 fillér.

UJDONSÁGOK

* **Előléptetés.** A vallás és közoktatásügyi kormány Madai Pál debreceni állami főreáliskolai tanárt a IX. fizetési fokozat II. osztályába léptette elő.

* **Szabad iskola.** Ma, febr. 1-én, szerdán Torockai Oszvald rajztanár fog előadást tartani „Spanyol műemlékek” címen. Előadásának vázlatát itt adjuk: Barcelona ünnepe, kikötője, műemlékei. Barcelonától Valenciáig. Valencia muzeuma, tőzsdeje és katedráléja. Alicante. Mortia. Elthe. Taza. Granada az Alhambrával, a mór építészet emlékei. A cigányok táncja. Gonda Álgezirás. Gibraltár természeti szépségeinek művészi értéke. A teljesen ingyenes előadás vetített képek kíséretében lesz megtartva s este 6 órakor kezdődik az Ipartestület dísztermében, (Simonffy-u. 1. c. szám II. em.) Kívánatos, hogy az élvezetes előadáson minél számosabban jelenjenek meg az érdeklődők.

* **Az új igazgató.** A kultuszminiszter a debreceni országos tanítói árvaház igazgatójává Hertelendy Jenő árvaatyát nevezte ki. A kinevezés arra érdemes férfit ért, akit ma méltán fognak körülvenni gratulációkkal.

* **A kereskedelmi és iparkamara közgyűlése.** A debreceni kereskedelmi és iparkamara febr. hó 9-én, csütörtökön délután fél 4 órakor székháza tanácstermében rendes közgyűlést tart, melyre a kamara tagjait tisztelettel meghívja: Szent Királyi Tivadar elnök. Napirend: 1. Elnöki előterjesztések. Titkári jelentés az ügyforgalomról. Miniszteri elintézkedések a kamara felterjesztéseire. 1. Kereskedők raktári alkalmazottainak baleset-biztosítása. 2. A szesz tartalmazó zárt palackok mennyiségtartalmának megjelölése. Államsegélyes ügyek. A kamara 1910. évi zárszámadásai. 1. Háztartási pénztár zárószámadása. 2. Nyugdíjalap zárószámadása. A kamarák vámpolitikai központjának szervezete. A váltójog reformja. 1. A váltójog nemzetközi egységesítése. 2. A váltó utólagos telepítésének kérdése. Törvénytervezet a vámeljárásról. Kiállítási ügyek. 1. A turini nemzetközi kiállítás. 2. Az omski kiállítás. 3. Kiállítási szédelgések. Törvényhatósági szabályrendeletek. 1. Debrecen város kövezetvámja. 2. Hajdúvármegye bérkocsi szabályrendelete. Vasut, posta. telefon. 1. Gégyény község

rakodó állomása. 2. Évi jelentésünk vasuti panaszainak elintézése. 3. A debreceni postai kézbesítés megjavítása. 4. A nyíregyházi postai kézbesítés megjavítása. Társ-kamarák megkeresése. 1. A bakancs árak felemelése. 2. Vasuti menetjegy-kedvezmény vidéki városok forgalmának emelésére. 3. A fa kincstári szállítása feltételeinek megjavítása. Iparjogi vélemények. 1. Fűzőkészítők megrendelés-gyűjtése. Kérvények kamarai segélyért. Indítványok.

* **Felakasztotta magát.** Megunta az életét Nagy András, 67 éves, ondódi majoros. Elkeseredésében aztán tegnap felakasztotta magát. Hozzátartozói már csak holttestére találtak rá. Azt beszélik, hogy a szerencsétlen embert szűkös anyagi viszonyai kergették a halálba. Hulláját beszállították a közkórház halottas kamrájába.

* **A Debreceni Zenedében a 2-ik félévi beiratások a 15 és melléktanszakokra febr. 1-től eszkoztetnek.** Igazgatóság.

* **Adózók figyelmébe.** Az 1910-ik évi földadó, házadó, általános jövedelmi pótdadó, orsz. betegápolási pótdadó kivetési lajstromok elkészülvén, az 1883. évi XLIV. t.-c. 16. §-a értelmében folyó évi február hó 1-ső napjától február hó 7-ik napjáig a városi adóhivatalban 8 napi közszemlére lesznek kitéve. Mirel a t. adófizető közönség oly felhívással értesítették, hogy ezen lajstromokat említett helyen, a hivatalos órák ideje alatt bármikor tekinthet meg és ha a kivetés ellen alapos kifogásuk volna: felszólalásaikat a városi adóügyosztálynál 15 nap alatt annyival inkább adják be, mivel az e tárgyban később beérkező panaszok figyelembevételni nem fognak. A városi adóügyosztály.

* **Eladó kórházi tárgyak.** A cs. és kir. közös katonai kórház athezisével különféle szekrények, fürdőkádák, kézi koscsik stb. kerülnek eladás alá a vasut mellett fekvő, volt katonai kórháznál. Az eladás árverés útján történik. Az árverés ideje febr. 6-án, délután 2 óra.

* **Öngyilkos leány.** Tamás Márta 23 éves leány, aki a Hadházi-utca 9. szám alatti éjjeli mulatóhelyen szolgált, tegnap felakasztotta magát. Mire tettét észrevették, már halott volt. A szerencsétlen teremtés súlyos betegségben szenvedett s ezért vált meg az élettől. Hulláját beszállították a közkórház halottas kamrájába.

* **Nagy talpfa szállításra** hirdettet pályázatot a kassa—oderbergi vasut. Feltételek a debreceni kereskedelmi és iparkamaránál betekintheők.

* **Tegnapihalottak.** A tegnapi nap folyamán az állami anyakönyvi hivatalhoz a következő halálozásokat jelentették be: Tóbiás György é. özv. Szendrey S. ndorné ref. 62 éves, Hubai Sándor ref. 52 éves, özv. Geidner Bernátné izr. 70 éves, Hevesi István ref. 7 éves, K. Nagy Lajos ref. 72 éves.

* **Kéménytűz.** Tegnap a kora reggeli órákban telefonon értesítették a tűzoltóságot, hogy a Patay-telep 14. számú háznál tűz van. Szerencsére csak a kémény gyuladt ki s a tüzet sikerült hamarosan elfojtani.

* **Gyakorlott pénztárnoknő felvétetik Fekete Jakab uri divatüzletében.**

* **A bálokra valódi selyem harisnyák,** minden színben Kardos László Kossuth-utcai üzletében kaphatók 8 K 50 fillértől kezdve.

* **Délutáni gőzfürdő.** Február 1-től kezdve a Telegdi-fürdő a közönség kényelmére délután is fog gőzfürdőt kiszolgálni és pedig vasárnap és csütörtök délután férfiak, hétfőn és pénteken délután nők számára. Jegyek 70 fillértől a pénztárnál várhatóak.

* **Báli ruhákra** legújabb kelmék és diszek nagy választékban, Szabó Lajos fiai cégnél.

* **Messze a nagyerdő...** a Cigány-szerelemből, zongorára és cimbalomra kaphatók Antalffy Józsefnél.

* **Fajborok,** saját termés, literes palackokban 35 krajcártól kezdve kaphatók Szabó Lajos fiai cégnél, Debrecen, Rózsa-utca.

* **„Parker“** a világ legjobb szab. arany tolltollja egyedül Thaisz papíráruházában kapható.

* **Férfiingek, nyakkendők,** keztyűk, zsebkendők, harisnyák elsőrendű minőségben, jutányos, szabott árakon kaphatók Szabó Lajos fiai cégnél.

* **„Elite“ tavaszi száma** megjelent, ára 2 korona, téli szám 1 korona Antalffy Józsefnél.

* **Legszöb frakk,** szmoking és szalon öltönyöket készít Szabó László férfi szabó, Széchenyi-utca 1. szám.

Sikkasztó utazó.

Letartóztatás a bűnügyi osztályon.

A Szedlák és Vámos szabó cégnél volt alkalmazásban Batin Sándor utazó. A vidéken csinált üzleteket s egyszersint az inkasszállással is meg volt bízva.

Batin Sándor fel is szedte mindenütt a pénzeket az ügyfelektől, azonban főnökeinek soha sem számolt el. Hogy bűnös üzleteit leplezze, a kiadott számlákat meghamisította.

Ez azonban nem maradhatott sokáig titokban. A cég ugyanis rájött a manipulációkra s feljelentést tett a rendőrségen.

A nyomozást napok óta folytatták s az nem is maradt eredmény nélkül. Az eddig megállapított kár 4—500 koronára tehető, de lehet, hogy jóval nagyobb lesz, mert a vizsgálat még mindig tart. Sok munkát és időt igényel ugyanis, míg a kiadott számlákat mind átrevidítják.

Batin Sándort tegnap délutánra idézték meg a bűnügyi osztályra, ahol Mile Pál fő. rendőrszolgálat halgatta ki. A rossz ultra tévedt ember beismerő vallomást tett. A sikkasztó utazó előzetes letartóztatásba helyezték s ma kísérik át a kir. ügyészség fogházába.

TÁVIRATOK

Az osztrák-magyar bank részvényei.

Nagyvárad, jan. 31. Kurlender Ede bizottsági tag indítványt nyújtott be a városnak, hogy a város vásároljon 40 darab osztrák-magyar bankrészvényt és intezzen köriratot a törvényhatóságokhoz, hogy azok is vásároljanak részvényeket.

Az eltűnt pénzhamisító.

Kaposvár, január 31. Rejtélyes eset történt hét óról kedde viradó éjjel a Darvas szállóban. Gerliczy Ferenc és felesége Pap Maria szállottak meg ott előző estén. Úgy éjfél tájban az asszony kirohant a szobából és a rendőrségre menekült, ahol elmondta, hogy nem rég ment férjhez Gerliczyhez, aki mindig sok pénzzel tért haza utazásaiól. Hosszas faggatásaira az éjjel bevallotta, hogy hamis pénzgyártó banda tagja. Az asszony erre kijelentette, hogy nem marad vele tovább, mire a férje le akarta löni. A rendőrség le akarta tartóztatni a bankógyárost, aki azonban akkorára megszökött.

Főlébredt a koporsóban.

Páris, január 31. Bourget városban, Babe nevű asszony hosszas betegség után elhalt. Másfél napig feküdt kiterítve és már le akarták szegyezni a koporsót, mikor a halott felült a koporsóban, majd a gyászoló közönség nem kis rémületére, kikelt a koporsóból. Az orvosok megvizsgálták és megállapították, hogy a betegségből teljesen kigyógyult.

CSARNOK

M o s t o h a.

(Folytatás.)

Márta fenn maradt most is, még pedig a hajnali órákig. Reggel aztán tovább aludt s arra ébredt fel, hogy Tamás bácsi felesége költögette:

— Márta, Márta!

— Tessék? — szólalt meg álmosan a szép leány.

— Lásd, ugy-e megmondtam. Kér neked olyan sokáig ébren lenni s munkával fárasztanod magad. Már tíz óra van.

— Igazán?

— Ugy bizony. De azért ne hidd, hogy felébresztettelek volna, ha ezt a levelet nem hoz ák.

— Levél? Nekem? Kitől?

— Nem tudom. Egy hordár hozta. Azt mondta, nagyon sürgős. Erősen rákötött k, hogy azonnal kézbesítse, mert a délelőtre tűzött valami sürgős határidőről van szó benne. Hát már engedj meg, de felköltöztetek. Ki tudja, még valami nagyon kedves meglepetésről van szó, ami tetőzni fogja a te boldogságodat. (Folyt. köv.)

! Bormérés-átvétel!

A nagyérdemű közönség tudomására juttatom, hogy

a Czegléd-u. 5. sz. a. levő

bormérésemet

a folyó évi február 1-től a magam kezelése alá veszem s mint ezelőtt, úgy ezután is a leg-tisztábbán kezelt italokat szolgálom ki.

Tisztelettel

Molnár László.

Házvevők

Vendéglősök figyelmébe!

Külsővásártér 9. szám alatt egy ház benne 40 év óta fenálló jóforgalmu

vendéglővel

mésvállalat eladó. Vendéglőn kívüli miatt sürgősen több lakosztály.

Értekezhetni ugyanott.

Felhívás.

A Debreceni Falpar r.-t. igazgatósága ez uton felhívja az 563—567. 581—587. 602—606. 607—616. 680. 726—751. 758. 759. 772—773. 799. 800. 855. 861—870. 901—925. 955—959. 970. 971. 976—978. 984. 985. 989. 990. 1096. 1121. 1431—1433. 1499. 1500. számú részvények tulajdonosait, hogy részvényeikre a hátralékos befizetéseket annyival is inkább teljesítsék, mert ellenkező esetben részvényeik az alapszabályok 8. §-a értelmében megfognak semmisítettetni, amikor is a keresk. törvény 171. §-ában megállapított felelősségük mellett a már teljesített befizetésekre való igényüket elvesztik.

Az igazgatóság.

Kiadók

teljes kényelemmel ellátott modern lakosztályok

lakásnak, irodának, vagy hivataloknak, továbbá két üzlet és raktárnak való helyiségek, május hó 1-sejére a

József kir. herceg-utca 35/37. sz. alatt épült teljesen új bérházban. Értekezhetni ugyanott. 141

Menyasszonyok

kelengyéihez szükséges

Üveg porcellán és lámpa

beszerzése legalkalmasabb

Lám Sándornál

Debrecenben, Piac és Hatvan-u. sarok

Étköző, kávé, teás és mosdó készletekben, ugyiszintén fűvegyszervizekben a leg egyszerűbbtől a legfinomabbig állandó nagyválasztékú raktár.

Esküvői, névnapl és alkalmi ajándékokra ezüstölt fémárú és evőeszközökből, valamint majolika, porcellán és egyéb díszmű árúkból külön osztály. 3

Nagy Lajos hirdetési Irodájából
Csapó-utca 13.



Eladó

30 katasztrális hold kiterjedésű kitűnő minőségű

szántó föld,

tanyaépületekkel, ára holdanként mindössze 325 forint!

Kedvező fizetési feltételek!

Ezen birtok a Kiss Sándor-féle tagban fekszik, a Halápi vasúti állomáshoz gyalog egy óra járásnyira. A birtok egyik vége a vértesi, a másik vége pedig a Vámospércs-ről Monostorpályba vezető országútra nyúlik. Tulajdonosa Magyar József ur és neje Demján Laura asszony. 119

Csoda buzatermő talaj, még a legrosszabb terméskor is meghozott 12 magot!

Van-e birtokon zsindeyes tanyaépület, mely magában foglal 2 nagy szobát, nagy konyhát és nagy kamarát. Van továbbá istálló 14 darab jóságra, sertésöl 20 darab disznóra, göré 130 métermázsa tengerire, baromfiólak, a legnemesebb gyümölcsfák, 1 katasztrális hold legkitűnőbb fajú borte-mő szőlő és kitűnő ízű vizű kút!

Ezen birtok az iskolához 5 percnyire van!

A h.-dorogi Kölcsonyi Segélyegyesület mint Szövetkezet évi rendes közgyűlését 1911. február hó 12-én, délután 4 órakor tartja.

Zárszámadás 1910. évről.

Eredmény számla. Bevételek; Kötelezőny kamat 24697.85. Késedelem 1112.59. Értékpapír kamat 200. Könyvecskék ára 70.80. Összesen 26081.24. Kiadások: Napibiztos díjak 387.—. Házbér 400.— Tisztviselők, igazgatóság és felügy. biz. fizetése 4500 K. Vegyes üzleti költség 538.68. Adók 971.92. Kifizetett kamatok 6376.45. Nyereség 12907.19. Összesen 26081.24.

Mérleg számla. Vagyon: Készpénz 1094.68. Kötelezőny 328686.27. Adósok 49121.42. Tiszavidéki hitelszöv. üzlet rész 4000.—. Átmeneti tétel 2478.24. Összesen 385375.61. Teher: Törzsbetétek 248658.98. Haszoneredmények 16788.74. Tiszavidéki szöv. központ 100.103. Tartaléktöke 6917.70. Nyereség 12907.19. Összesen 385375.61.

A XXIII-ik évtársulat felszámolása: Az évtársulat vagyona: Törzsbetétekben 80860 K. Beiratási díjban 311 K. Öt évi haszoneredményben 12984.30. Összesen 94155.30. Teher: 1555. Teljesen befizetett törzsbetéteknek 60 K 20 fillérjével 93611 K. Az igazgatóság rendelkezésére 544 K 30 f. Összesen 94155 K 30 f. Az év elején volt 1384 könyv 12387 törzsbetét. Évközben elszámoltatott 140 drb könyv 1288 törzsbetéttel, az év végén maradt 1244 könyv 11049 törzsbetéttel.

Hajdudorog, 1910 december hó 31.

162

Papp Ferenc pénztárnok, Varga János igazgató, Révész Mihály könyvelő. Igazgatósági tagok: Bleier Farkas, Hunyadi Zoltán, Dr. Loóg Béla, Füllöp Arthur, Kupferstein Hermán, Kürmös József, Révész András, Rajk Imre, Róth József, Róthmánn Péter, Szabó István, Szakál György. Felügyelő-bizottság: Lelesz György, Bleier Lajos, Korpos László.

Nagy Lajos hirdetési Irodájából
Csapó-u. 13.



Házvevők!

Eladó a Nyil-utca 105. számú ház!

Nagyszerű vétel!

Évi lakbér jövedelme 400 forint!

Téglából épült és cseréppel fedett adómentes új épület. Van rajta négy rendbeli egy szoba, konyhas lakás, egy műhely helyiség továbbá fűkamarák és jóvizű szivattyús kút.

Vétek lenne elszalajtani kérem aláson ezt a kitűnő vételt! 123

Nagy Lajos hirdetési irodájából
Csapó-u. 13.



Rettenetes olcsó árért megkapható egy

SZŐLLŐ

a Hatvan-utcai kertben.

A tulajdonosok a gyümölcsből kiáru-
nak évenként 5—600 forintot!

Ezen szőlő most nagyon olcsóért, minden elfogadható árért megkapható, van pedig a Hatvan-utcai kertben, II. járás Góhér-utca 19. szám alatt.

Tulajdonos Nagy József ur és neje, akik Garai-utca 6. számú házban laknak.

A szőlő területe két nyilas, rengeteg nemes, termő gyümölcsfával, van rajta egy csertéglából épült ház, egy szoba, konyha és verendával. 3017

Kitűnő vételt csinál aki e szőlőt megveszi!

A Magyar szabadalmazott lópatkógyár részvénytársaság. Debrecen, Hatvan-u. 53.

Van szerencsénk a nagyérdemű közönség b. tudomására hozni, hogy gép-javitó ipartelepünket

vizvezetési és központi gőzfűtési

vállalattal bővítettük ki.

Különlegességek: Központi melegvíz, alacsony nyomású gőz és etage fűtések, szárító és szellőztető berendezések, szivattyúk és tartályok, vízvezeték, légszusz és acetylén világítás, gőzmosó intézetek, fürdő és clostette melegvíz készítő berendezések. Minden igényt kielégítő dusan felszerelt raktárunkra felhívjuk b. figyelmüket, mert e szakmába vágó összes cikkek, valamint mindennemű vízvezetési csövek és műszaki cikkeket és szerszámok raktárunkban kaphatók. Gépjavító műhelyünkben a legpontosabb javítást eszközöljük. Antogénhegesztő vállalatunk eddig is a legsikeresebb munkát végezte. Szerszámgépek ujonnan való készítését és javítását legpontosabban eszközöljük. 94

A Magyar szabadalmazott lópatkógyár részvénytársaság.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Apró hirdetések díja 10 szögig 50 fillér, minden további szög 5 fillér. Vastagabb betűből nyomtatott szög 10 fillér.

Levegőben tartandó hirdetésekre pontosan válasszuk, ha a szükséges postabélyeg beklasztott.

Apró hirdetések előre fizetendők.

LEVELEZÉS.

"VIG ÖZVEGY" levele van a kiadóhivatalban. 634

AJANLAT.

3 szobás udvari lakás kiadó, Bathányi-u. 14. 28/4

KIADÓ lakások. Kossuth-u. 11 szám alatt, Zádor ház, több rendbeli lakosztály, melyek alkalmasak pénzügyintézetek, irodák, műhelyek részére is, május 1-re kiadó. Értekezhetni Kardos László. Kossuth-utcai üzletében. 27/4

BOLTHELYISÉGEK a Zenede épületében, (Csapó-utca 20) május 1-re kiadók. Bővebb felvilágosítással a Zenede házmestere szolgál. 26/4

28 krajcárba kerül egy pár harisnya fejelés pamuttal együtt, Benyáts Emil villanyerőre berendezett harisnyagyára Debrecen. 21/4

HAJDISZEK, kitűnő szabású princes miderek, bali virágok, gyöngydiszkek, a legnagyobb választékban Benyáts Emilnél Debrecen. 20/4

VALÓDI szegedi rózsás és édes nemes paprika különlegességek óriási raktára Lindenfeld J. Jenő fűszernagykereskedésében. Városház-u. 2. Rózsater 3. Telefon 79 sz. 9/4

GÖZÉRŐVEL pörkölt naponta friss pörkölt kávé kapható Lindenfeld J. Jenő fűszernagykereskedésében. Városház-utca 2. Rózsater 3. Telefon 79 sz. 8/4

8 nap alatt elmúlik a szeplője ha Fáy-crémot s szappant használ. Kapható Grósz Nagy Ferenc gyógyszerárán Kossuth-utca, a színház mellett. 1-7/4

LAKÁS 4 szobás (2 utcai, 2 udvari) 2 előszoba cseléd s fürdőszoba, vízvezetékkel, konyha, pince stb. Május 1-re kiadó, Bethlen-utca 18. 617

KÖLÖSÖN fürdőkádák kapható minden formában, Kiss Ignác Piac-u. 34. sz. 443

FRISS Ujság naptára 30 fillérével kapható lapunk kiadóhivatalában és az elárusítóknál. 28

ÜGYES tarka varrónő házakhoz ajánlkozik, Varga-u. 11.

HASZNÁLT butorokat veszen, használt butorokat elad Tibayné, Kossuth-u. 41. 625

ZOVÁNYI Béla kovács, Salétrom-u. 18. szám, elfogad újakat és javítást és lóvasalást kitűnően. Kérem becses pártfogását. 626

KIADÓ uri kényelemmel berendezett ház, mely áll 4 szoba, fűthető veranda, fürdőszoba, villanyvilágítás, szálló, gyümölcsös, konyhakerttel, a Főterhez 10 perc, Szécsényikert, Huszár-utca 9. 628

EGY jobb családból való intelligens 24 éves leány ajánlkozik magános urhoz vidékre, házvezetőnőnek. Cim a kiadóhivatalba Árva leány jeligére. 641

KITŰNŐ főzőnő uriházakhoz ajánlkozik estekre esetleg bejáró főzőnőnek. Baros-u. 28. V. M. a kapunál balra. 630

EGY butorozott szoba külön bejárattal kiadó. József király herceg-utca 47. 638

KERESLET.

FÜSZERÜZLETBE tanuló felvétetik. Cim Kut-u. 84. 623

HÁZMESTERNEK felvétetik házaspár, kik takarításához értenek, József királyi herceg-utca 20. 610

ÜGYES fiatal kereskedőseged irodába gyakoronokul felvétetik. Írásbeli ajánlatok "Kereskedő" címen a kiadóhivatalba kéretik. 461

TISZTESSÉGES magános idős özvegy asszony ki 1 személyre az összes háztartásokat végzi lakást, ruhát, teljes ellátást és kevés fizetést is ad. Csapó-u. 9. Szűcs. 640

TISZTESSÉGES, ügyes főzőnő, jó bizonyítvánnyal felvétetik, Deák Ferenc-u. 6. 642

KERESEK egy 14 éves egyszerű, becsületes leányt és egy jól főzni tudó megbízható asszonyt, egy pár ember mellé Február 15-ére Szent Anna 32 szám. Tóth Józsefné. 636

EGY tanuló leány fizetéssel, cipőfelsőrész tűzéshez azonnal felvétetik, Csapó-u. 8. 637

DAGASZTÓ asszony felvétetik, Ajtó-utca 43. 635

AZONNALI belépésre fodrászsegédet elfogadok, Csapó-utca 77 szám. 631

INTELLIGENS német kisleány gyermekek mellé alkalmazást keres. Cim a kiadóban 632

BALEST biztosításban jártas utazó tisztviselő keresetik. Cim a kiadóban. 630

JÓRAVALÓ bejárónő keresetik egy pár emberhez. Méliusz-tér 14. sz. 629

ELADÁS.

RUM, TEA. Kiváló finom minőségű. Jóna és Jóna drogeriája Debrecen, Kossuth-utca 6. 12/4

ELADÓ modern ujház villanyberendezéssel utányos áron, Zápolya-u. 18. 621

EGY podálos hangverseny cimbalom eladó, Homokos-utca 91 sz. 616

Két drb fiatal hízott sertés eladó a Trnka malomba. 633

NAGY Martinkán egy jömeneteli fűszerüzlet trafikál és ital engedéllyel más vállalat miatt eladó. Értekezni ugyanott. 627

4 drb hízott sertés egyenként, paronként is eladó. Csapó-kert Kuruc-u. 84. 624

Házhelyeknek

vagy gyártelepnek kiválóan alkalmas, 2900 négyszögöl területű **Tócsókert**, a tisztviselő telep közvetlen közelében, de szebb, emelkedettebb helyen **eladó**. 33-ól fronttal, az István-utca, (Szabolói főútszágon) 45 ölnyi frontja a Nemes-utca szől. Szemben van a Ferenczy Elek ur majorsági földjével. Értekezhetni: 133

Dr. Komlóssy Imre
ügyvéddel,
Bethlen-utca 10. Telefon 259 sz.

Ondódi föld

Az Ondódon a Perc-dülőben 27 hold 200 négyszögöl föld jókarban levő tanyaépületekkel

eladó.

Értekezhetni: 147
Szentanna-u. 36. szám alatt.

Többszörös kitüntetésben részesült szenzációs csodaháziszer a Dr. BOROVSKY-féle

BOROLIN

mely városunk piacán is megjelent. — Ez a háziszer hatásában és erőalkotásában felülmulhatalan, minden meghűlés okozta bajok, fejfájás, fogfájás, köszvény, csusz, ischiás, izületi lob és zsába megszüntetésére. Kitűnő fertőtlenítő és testi óvszer, azonfelül, hogy az égési és fagyás okozta fájdalmakat is azonnal megszünteti. Kapható **1.20, 2.- és 2.50 koronás üvegekben** városunkban a következő cégeknél: Mihalovits Jenő, Steiner Manó gyógyszerészek, a Központi Drogeriában. Deutsch Lajos, Mayer Jenő és Béla, Nagy András, Stern József és testv. kereskedő uraknál. Mátrai Ákos gyógyszerárán, Érmihályfalván.

Dr. Borovszky R. orvos és Borovszky K.,

Budapest II., Fő-utca 77,

3043

Zalai Márk tanár

(Piac-u. 58. sz. Iparbank-palota).
3 havi könyvvitel-tanfolyama felnőttek számára február hó 3-án ismét megnyílik. Könyvvitel számtan, szép írás, levelezés, váltóisme. Lelkiismeretes és sikeres oktatás. Több ezer hallgató a legelőkelőbb állásokban. Nappali és esteli csoportok. Tandij **80 korona**. Beiratás naponta 10—12 142

ELADÓ

házhelyekre osztva vagy egészben a Kossuth-utcai temető mögött a guti farktár és az Olajútó közt levő 4 cat hold és 550 négyszögöl területű majorsági föld. 150

Venni szándékozók értekezhetnek Debrecenben Kossuth-utca 54. szám alatt

Jóna István,
tulajdonossal.

Pénzügyintézetek irodák és műhelyek részére

elsőemeleti és földszinti helyiségek Kossuth-utca elején kiadók. Értekezhetni Kardos László Kossuth-utcai üzletében. Ugyanott bérebe a Tócsókert adó **3 hold föld** kertben Tasnáti-utca 5 szám alatt. 163

NAGY LAJOS hirdetési nagyvállalata

Ajapított 1900-ban.

Iroda: Csapó-utca 13. Lakás: Patay-utca 12.
Telefon számok: Iroda: 335. Lakás: 762.



1. A Tauzer Mihály ur és neje Csapó-kerti Magyar-u. 34. sz. háza.
2. A Kósa Zstgmond ur Csapó-kerti Kuruc-u. 98. sz. háza.
3. A Szabó József ur Morgó-u. 7. sz. háza.
4. A Taubinber Ignácné asszony Szappanos-u. 27 sz. háza. 3015